

Medobčinsko Društvo Prijateljev

Mladine Celje

ZBORNİK

»MLADIM SRCEM«

32. LITERARNA

DELAVNICA

2024

1874-1964
Meško
2024 leto

31. literarna delavnica MDPM Celje

Razpis:

Že 31 let razpisujemo literarno delavnico z ZBORNIKOM DEL celjskih osnovnošolcev od 5. in 9. razreda. Delavnica je sestavljena iz petih delov, ki skupaj sestavljajo celoto z nadgradnjo – izdajo zbornika literarnih del mladih ustvarjalcev pod letošnjim nazivom »MLADIM SRCEM«. Delavnica je vsako leto posvečena drugemu ustvarjalcu – pesniku, pisatelju ali ilustratorju ob pomembnih obletnicah. Letos je to slovenski pisatelj FRANC KSAVER MEŠKO, ob njegovi 60-letnici smrti.

Način izvedbe projekta:

- 1. del – mladi doma ustvarijo delo- prozo in pesem, s katero se prijavijo tokrat direktno na MDPM Celje (mdpmmcelje1@gmail.com)**
- 2. del –ustvarjanje del na STAREM GRADU,**
- 3. del - predstavitev svojih del javnosti, staršem in medijem,**
- 4. del – izdaja zbornika literarnih del »MLADIM SRCEM« in razstava,**
- 5. del – predstavitev del v okviru projekta »OŽIVITEV MESTNEGA JEDRA« v SOBOTNICAH po dogovoru in terminu JSKD.**

In – po želji – predstavitev del v okviru projekta PRAVLJIČNO CELJE.

Ob tem pa se izvaja še veliko drugih sočasnih dejavnosti, kot so :

- razstava zbornikov iz prejšnjih let (od leta 1999),
- razstava del ustvarjalca, ki mu je posvečena delavnica, tokrat je to FRANC KSAVER MEŠKO,
- distribucija zbornika »MLADIM SRCEM« na slovenske šole, sponzorjem, knjižnicam po spletu.

**Delavnica bo potekala v torek, 8. oktobra 2024, na Starem gradu Celje.
Delavnica je za celjske šole brezplačna.**

Literarna delavnica MDPM Celje

Letošnja literarna delavnica je bila posvečena 60. obletnici smrti pisatelja Franca Ksaverja Meška. Potekala je na Starem gradu Celje, 8. 10. 2024, od desetih do enih.

Literarna delavnica je potekala v Tednu otroka 2024.

Literarna delavnica je obsegala spoznavanje življenja in dela pisatelja F. K. Meška in tudi razne vaje za bogatenje besednega zaklada, kot so besedne družine, ukrasni pridevki, urjenje rim ...

Prisotne osnovnošolke so pripovedovale, katere pisateljeve knjige poznajo, nato pa so si ogledale njegove razstavljenе knjige in smo se o njih pogovarjale. Sledile so različne vaje za bogatenje besednega zaklada, vaje za rimo besed in še kaj. Spoznale so najkrajšo pesniško obliko japonskega izvora, HAIKU. Pisale so haikuje, sama pa sem jim je individualno pomagala z nasveti. Po haikujih so pisale še pesmi in kratke zgodbe na predpripravljene naslove (naslovi v povezavi z Meškovimi deli).

Vmes je bil tudi čas za kratek odmor, malico in ogled gradu.

Prisotne učenke so z veseljem sodelovale pri poteku delavnice in ustvarile besedila, ki so me res navdušila. Brez težav so osvojile staro japonsko pesniško obliko haiku. Potem pa še pisanje pesmi in zgodb, kjer so mlade umetnice res navduševale. Sicer pa je res tudi, da so bile za literarno delavnico izbrane učenke, nadarjene za pisanje. Gotovo se jim obeta še veliko možnosti za uspešno pisanje.

*Nataša Kunej,
uni. dipl. prof. slovenskega jezika s književnostjo*

O FRANCU KSAVERJU MEŠKU

(povzeto po https://sl.wikipedia.org/wiki/Franc_Ksaver_Mesko):

Franc Ksaver Meško,

je slovenski rimskokatoliški duhovnik in pisatelj, ki se je rodil 28. oktobra 1874, v Gornjih Ključarovcih, umrl pa je 11. januarja 1964, v Slovenj Gradcu.

Življenjska pot

Bil je sin kmečkih staršev Antona Meška in njegove žene Marije (rojena Obran).

Duhovniške postaje

Ksaver Meško je študiral bogoslovje in bil posvečen v mašnika 19. julija 1898 v Celovcu. Postal je kaplan in župnik v različnih krajih na Koroškem. Kot kaplan je služboval v Škocjanu v Podjuni, v Žabnicah in od tam na Svetih Višarjah, kot provizor v Knezovi, Grebinjskem Kloštru in pri Št. Danijelu nad Prevaljami. Tam je postal župnik, od tam se je preselil v župnijo Marija na Zilji, kot begunec po prvi svetovni vojni je bil na Brezjah; za eno leto je šel nato za administratorja na Tinje. Leta 1921 pa se je naselil pri Sv. Roku na Selah, kjer je živel vse do druge svetovne vojne. Po končani drugi svetovni vojni se je zopet naselil na Selah.

Preganjanja med prvo in drugo svetovno vojno

Od 26. aprila 1941 do 15. junija 1945 je bil Meško znova begunec v Bosni (kjer je bil priča četniške ugrabitve drinskih mučenk) in na Hrvaškem, nato pa prebival v Stični. Zaradi narodne zavednosti so ga ob koncu I. svetovne vojne preganjale že avstrijske, med II. svetovno vojno pa tudi nemške okupacijske oblasti.

Smrt in pogreb

V noči od sobote na nedeljo, 11. januarja 1964, je Meško v slovenjgraški bolnici umrl za gangreno in trombozo. Ksaver Meško je v svoji oporoki izrazil željo, da naj ga pokopljejo v njegovi župniji na Selah. Pokopali so ga 15. januarja 1964.

Pesnik in pisatelj

Meško je pisal pesmi, povesti, romane, novele, črtice, drame in mladinske pripovedi. „Poleg lirike in dramatike je pisal (torej) Meško prozo, in to najbolj zavzeto in najvneteje. Svoje mesto si je pridobil v našem slovstvu predvsem in najbolj zaradi svoje proze.“ V njegovem delu prevladuje katoliška miselnost z močnimi narodno prebudnimi poudarki. Slogovno je nanj vplival Cankar.

Odlikovanja

Cerkvena oblast ga je odlikovala z več odlikovanji: Leta 1924 je postal duhovni svetovalec, leta 1934 ga je papež Pij XI. imenoval za monsignorja, od leta 1933 je vodil kot dekan dekanijo Stari trg vse do leta 1962, leta 1948 je postal častni kanonik mariborske škofije. Svetna oblast je tudi odlikovala pisatelja Meška. Leta 1924 je slovenjgraški mestni svet razglasil Ksaverja Meška za častnega občana mesta Slovenj Gradec, mestna čitalnica pa za častnega člana. V Slovenj Gradcu so leta 1930 preimenovali Cerkveno ulico v Meškovo ulico. Mestna knjižnica je leta 1974 splošnemu imenu dodala še njegovo ime – Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec. Leta 1984 je kipar Rade Nikolič izdelal Meškov doprski kip; portret so ob 120-letnici njegovega rojstva in 30-letnici smrti postavili pred špitalsko cerkvijo Sv. Duha v Slovenj Gradcu.

Film

"Tihi večeri" je naslov igrano-dokumentarnega filma režiserja Davida Sipoša o življenju Franca Ksaverja Meška, ki je nastal v produkciji Studia Siposh leta 2020. Pred tem je izšel tudi kratki film po motivih pisatelja Meška "Onkraj poljan".

LETOŠNJA UDELEŽBA:

II. OŠ CELJE

- * SARA KOVAČIČ, 7. RAZRED
- * LUCIJA PEUNIK KAMENJEV,
7. RAZRED
- * ŠANAJA ČETKOVIČ, 7. RAZRED
- * ILONA JURKO, 7. RAZRED
- * SARA RADAKOVIČ, 7. RAZRED
- * BOJA DIVJAK, 7. RAZRED
- * AJDA LEVKUŠČEK, 7. RAZRED

I. OŠ CELJE

- * NEŽA KUNEJ, 8. RAZRED
- * EVA KUNEJ, 8. RAZRED

KAJ JE LITERARNA DELAVNICA?

Na delavnicah želimo spodbujati literarno ustvarjanje učencev, brati literarna dela priznanih avtorjev, se udeleževati različnih literarnih natečajev in svoje delo pokazati javnosti. Učili se bomo tudi drug od drugega tako, da bomo pesmi in zgodbe kritično vrednotili in iskali boljše rešitve.

Na letošnji delavnici bomo pisali haikuje, definicije, kratke zgodbe in pesmi. Predvidena tema je »MLADIM SRCEM« in še nekaj naslovov, povezanih z avtorjevimi deli.

HAIKU

Haiku (japonsko 俳句) je japonska pesniška oblika, ki obsega sedemnajst zlogov. Prvi in tretji verz imata po pet zlogov, drugi sedem.

Haiku skrajno zgoščeno prikazuje trenutek iz narave, ki se povezuje z dogajanjem v človekovi notranjosti. Prvi verz idealnega haikuja ponazarja osnovno podobo, ozračje, naznačitev čustva oziroma misli; ta podoba se včasih logično, včasih presenetljivo dopolni z zadnjim verzom, v osrednjem verzumu pa je izraženo tisto, kar sproži, privede do take dopolnitve.

Haiku je tematsko svoboden, zelo pogosto pa vsebuje besedo, ki se navezuje na določen letni čas. Taka beseda lahko označuje rastlino ali žival, naravni pojav, človeško dejavnost ali slovesnost. Cvetovi češnje nakazujejo pomlad, lilije poletje, krizanteme jesen in repa zimo.

Poleg preproste oblike imajo še to prednost, da lahko v njih poveš lepo modrost.

Večina učenk te pesniške oblike še ni poznala, zato SMO SE PISANJA HAIKUJEV LOTILI POSTOPNO in PREKO VAJ:

PRVI HAIKU

Pri prvem haikuju je bilo potrebno dopolniti tri zloge na koncu prvega verza. Ker sem sodelujočim pojasnila, koliko zlogov naj bi imel posamezni verz, sem predvidevala, da bodo razmišljali podobno in se bodo dopolnjene besede ponavljale.

Poglej _____

ta mali leteči kres

poletne noči!

Učenci so ta haiku dopolnili z naslednjimi besedami: moj razgled, solzice, rožice, prijatelj, dragi moj, samorog, čebelo, metuljček, množice, nožice, v nebo.

DRUGI HAIKU

Tokrat je bilo potrebno dopolniti prva dva zloga.

_____ **so zlati**

gumbi na nočni srajci.

Lahko noč, nebo.

Učenci so ta haiku dopolnili z naslednjimi besedami: poglej, lepi, zobje, čudni, kužki, tigri, storži, zvončki, kamni, zvezde.

Naloga je bila tokrat lažja, saj je večina zapisala dvozložne besede.

TRETJI HAIKU

Naloga je bila sedaj še težja, saj je bilo potrebno dopolniti zadnje zloge v vsakem verzu, in sicer v vsakem tri.

Sonce _____

za vogalom _____.

Jutri _____.

Učenci so ta haiku dopolnili z naslednjimi besedami:

sveti naj, danes, in za vedno; sveti, danes, in za vedno; se sveti, se sveti, je nov dan; toplo, sije, pride; vzhaja, zarja, vstaja; se sveti, se sveti, je nov dan; je, jutri, bo; sveti, se skriva, zjutraj; danes, sedi, zaspi; žareče, je, bo; sije, zaide, vzide; nič, sveti, konec bo sveta; vzhaja, danes, spet; svetlo, skriva, bleščeče.

Bolj, kot številu zlogov, so se pisci posvečali pomenu besed. Namesto treh so zapisali večinoma samo dva zloga, ki asociirata na sonce (sveti, sije, zarja, vzhaja ...).

Najbolj ustrezajo besede žareče, bleščeče, se sveti, je nov dan ...

LASTNI HAIKUJI

Na koncu sem prosila učence, da napišejo še svoj haiku. Posvetili naj bi ga enemu od letnih časov, trenutnim dogodkom, oz. osrednji tematiki – Mladim srcem.

Nastali so odlični haikuji:

Psiček rad pije,
zraven dolge omare,
zjutraj pri soncu.

Mačke so pridne,
dokler ne pride psiček,
ta pa jo poje.

Poglej mali kres,
ta mali leteči kres,
poletne noči.

Sonce vstaja gor,
za vogalom se smeji,
jutri zjutraj bo.

Šole je konec,
na morje gremo res vsi,
se tam kopati.

(Šanaja Četkovič)

Muca že pleše,
se še rada poigra,
na koncu dneva.

Sonce že žari,
Za vogalom tudi ti.
Jutri se mi zdi?
(Neža Kunej)

Mami se smeji,
babica pa tam smrči.
Dedi pa še spi.

Jaz bom zapela,
Šola bo pogorela
In bom vesela.

Samorog leti,
se dere ki ki ri ki,
za njim vse diši.
(Eva Kunej)

1874-1914
Meško
2024 leto

Pisana jesen,
listje je obarvala,
poletje je šlo.

O hladni dnevi
se bodo zdaj začeli,
in sonce vzeli.

(Sara Kovačič)

Pisana jesen,
listje pisano zelo,
kmalu zima bo.

Pri starem hrastu,
listje barva se,
poletje gre gre.

(Lucija Peunik Kamenjev)

Veter že piha,
listje odpada na tla,
zima prihaja.

Sonce se skriva,
že pripravlja se zima,
mraz pa je že tu.

(Boja Divjak)

Listje odpada,
zima bo kmalu že tu,
vreme nagaja.

Temperatura pada,
poglej v srce,
kostanj se že prodaja.

Sonce poletno,
za vogalom skriva se,
sonce pridi sem!

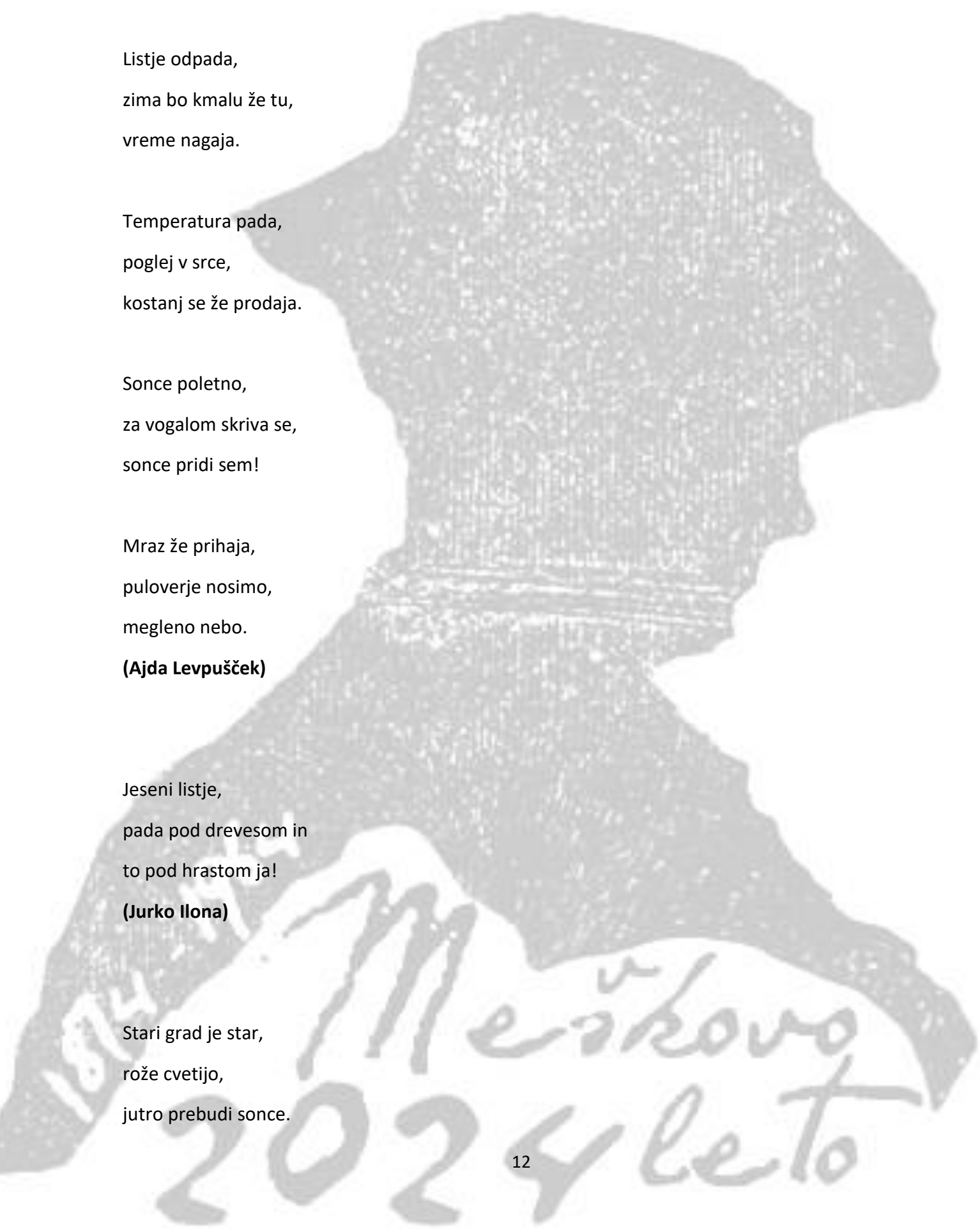
Mraz že prihaja,
puloverje nosimo,
megleno nebo.

(Ajda Levpušček)

Jeseni listje,
pada pod drevesom in
to pod hrastom ja!

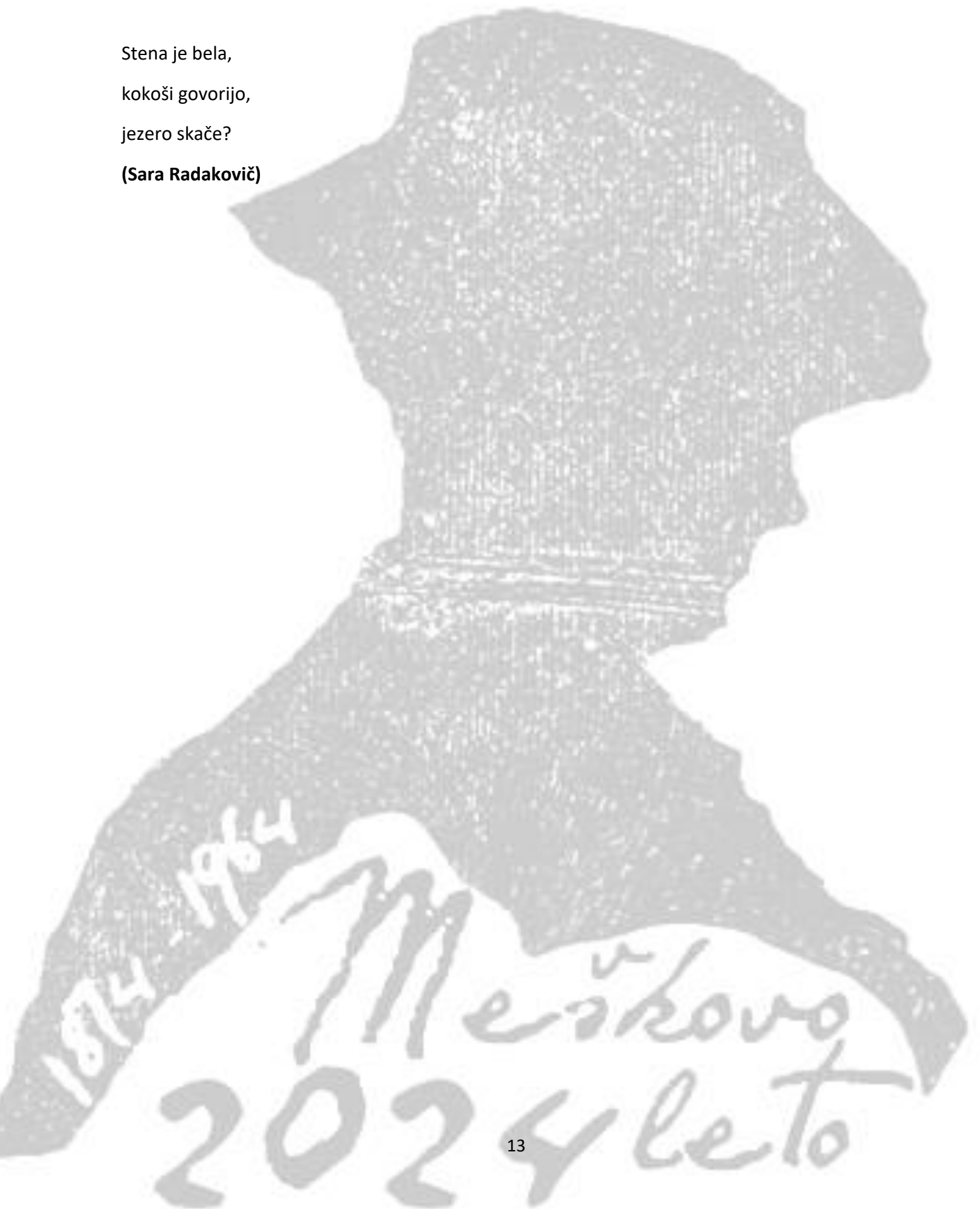
(Jurko Ilona)

Stari grad je star,
rože cvetijo,
jutro prebudi sonce.

Stena je bela,
kokoši govorijo,
jezero skače?

(Sara Radakovič)

DEFINICIJE

Za »definicije« sem izbrala 10 samostalnikov, ki so tako ali drugače povezani z letošnjo temo literarne delavnice. To so SREČA, LJUBEZEN, MLADINA, ŽIVLJENJE, GRAD, PRIJAZNOST, DOBROTA, JESEN, SMEH, SONCE.

Poglejmo kaj je nastalo:

Po vrsti so zapisali definicije avtorji: Sara, Ilona, Ajda, Boja, Lucija, Sara K., Eva, Neža, Šanaja.

SREČA:

- Nekaj kar me osrečuje, dela veselo.
- Ko bi najraje skočil do stropa in ko nekoga stisneš v objem in ko kar žariš.
- Je veselje.
- Ko misliš na dobro, si vesel, želiš, da bi trajalo.
- Uspeh, začetek poletja.
- Delaš kar imaš rad, z ljudmi, ki jih imaš rad.
- Film Inside out.
- Hrana in prijatelji.
- Ko se dobro počutiš.

LJUBEZEN:

- Prijateljstvo, kaj več, družina, VSE.
- Ko te nekdo objame, poljubi, ko čutiš toplino v srcu in spoštovanje.
- So prijatelji in družina.
- Ko ti družina stoji ob strani, deli objeme, te zabava.
- Družina.
- Moja družina.
- Golobčka.
- Glasba, Eminem, šport.
- Je vse.

MLADINA:

- Ljudje oz. skupina mladih ljudi.
- So nič sluteči najstniki, ki med seboj gradijo prijateljstvo in zaveznitvo.
- So razgrajači.
- Smeh, otroški kriki radosti, brezmejno igranje, občutek svobode.
- Igranje družinice s celim razredom.
- Igranje v razredu.
- Babica, ki teži mladini.
- Prijatelji.

- Otroci, ki uživajo življenje.

ŽIVLJENJE:

- Nova izkušnja.
- Je svoboda in svoboda je življenje. In svobodno življenje je prijetno.
- 5 elementov v naravi.
- Edinstveno, pestro, nepozabni trenutki, stres, žalovanje, spust ...
- Ko se pouk konča in sedenje ob najboljši prijatelju.
- Se začne, ko se začnejo počitnice 😊
- Še dolga pot do krste.
- Prijatelji in čas, ki ga preživiš z njimi.
- Je polno vsakodnevnih izzivov.

GRAD:

- Stavba za pomembneže.
- Mogočna stavba, po navadi velika, v njej živijo pomembni ljudje.
- Ogromno premoženje, ogromno ljudi.
- Zgradba zaznamovana z zgodovino, zanimiva in raznolika oblika.
- Literarna delavnica 😊
- Delavnica na gradu.
- Nekaj zelo starega.
- Stara stavba.
- Stavba za pomembnejše ljudi z veliko denarja.

PRIJAZNOST:

- Dobrota, življenje, ljubezen, sreča, smeh.
- Dobra dela, pomoč, hvaležnost.
- Vsak človek je zmožen tega.
- Ko se imaš v družbi dobro.
- Ko se slabo počutiš in starši skrbijo zate cel dan.
- Ko zbolíš in ti nekdo pošlje snov.
- = dobrota.
- Prijazni ljudje.
- Ko narediš kaj dobrega.

DOBROTA:

- Nekaj, da deliš, podariš in si s tem dober.
- Dobra dela.
- Dobra stvar, ki jo lahko vsi podarimo drugemu.
- Moral bi jo imeti vsak človek, pozitivna.

- Ko ti prijatelj posodi bidon.
- Če ti prijatelj posodi krtačo za lase.
- Cukr.
- Babica.
- Ko si vesel za vse kar dobiš, tudi za majhne reči.

JESEN:

- Letni čas v katerem imam rojstni dan.
- Letni čas moči, omejitve in prijateljstva.
- Nizka temperatura, pisano okolje.
- Barvno, vonj po pečenem kostanju, v gozdu mrzel piš vetra.
- Začetek šole.
- Konec počitnic, začetek šole.
- Oranžna, rdeča in rumena.
- Jesenke barve in Noč čarovnic.
- Barvanje dreves in priprave na zimo.

SMEH:

- Hihitanje oz. nekaj za kar uporabljaš prepono.
- Sproščeno izražanje čustev.
- Toplota za srce.
- Veselje, radost, želiš, da bi trenutek trajal večno.
- Ko med poukom slučajno sediš poleg prijatelja.
- Ko je med poukom vse smešno.
- Izjave tretješolčkov.
- Prijatelji, dobra volja.
- Ko si srečen in ne moreš zadržati veselja le zase.

SONCE:

- Toplota in svetloba.
- Največja zvezda, ki oddaja svetlobo, toplino.
- Vir življenja na zemlji.
- Dar energije, svetlobe, toplote.
- Omogoči športne dneve ter igranje z družino in prijatelji.
- Druženje s prijatelji, družino.
- Vesolje.
- Toplina, poletje.
- Nas vsak dan spodbuja, da vstanemo.

KRATKE ZGODBE – Z NASLOVI MEŠKOVIH DEL

(učenke so izbrale en naslov):

Ob tihih večerih, Kam plovemo?, Mati, Našim malim, Mladim srcem, Šepetanje lip, Njiva, Dve sliki.

DVE SLIKI

Slikal je in sikal ... in se zmotil. Pa poskusil znova in znova. Naenkrat se mu je posvetilo, zavihal je rokave, poravnal platno in slikal. Živel je v skroni hišici na obrobju mesta, saj si kaj večjega niti ni mogel privoščiti. Bil je dober človek z velikim srcem, ki ga je znova in znova odpiral za otroke, imel jih je namreč zelo rad. Sam jih ni imel, je pa zato veliko časa posvetil drugim. Nikoli ni žaloval in objokoval, da živi tako skromno, a je vseeno bil velikokrat zelo osamljen. Svoj čas si je krajšal s slikanjem, da mu je tekel malo hitreje. Zdaj je s čopičem dodal še zadnji zavoj – in slika je bila končana.

Včasih je imel več denarja, ko je še delal v tovarni. A kaj, ko so pred kratkim tovarno zaprli, delavce pa odpustili. Imel je nekaj denarja prihranjenega, a žal si kaj več kot strehe nad glavo in kruha ni mogel privoščiti.

Nekaj denarja je dobil s prodajo slik, saj so jih ljudje občudovali. Vedel je, da bi v tujini za svoje slike lahko iztržil še več. Zdaj je sveže dokončano sliko postavil na stojalo poleg prve, ki pa jo n slikal pred dobrim tednom. Dve sliki. Vzel ju je in z njima odšel v mesto. Pot mu prekrži urejen možki, ki ga ni poznal. Zazre se v umetnini, dvigne pogled in mu ponudi denar. Uh, koliko denarja! Slikar mu seže v roko, dvigne sliki in ju zamenja za denar. Ves srečen se slikar odpravi naza domov. Po poti sreča še okrogloličnega fantiča s prikupnim nasmehom. Ko je deček ugotovil, da ima slikar denar, je stopil pred njega in nastavlil roke, v prošnji za denar. Veliko družin je bilo v tistem času brezposelnih in revnih. Slikar mu ponudi en velik kovanec, mu ga stisne v dlan in oba se odpravita naprej. Ne mine pol ure, ko se pred njim prikaže fantič. Spet isti fantič, ki mu prinese še toplo pečeno štruco s semeni. Položi jo v slikarjevo rokoin se poslovi.

Slikar srečno prispe domov, nareže štruco in si privošči nekaj grizljajev toplega, dišečega kruhka, ki ga je jedel redko.

Obe srci sta bili napolnjeni z dobroto in hvaležnostjo!

Boja Divjak

ŠEPETANJE LIP

Nekoč za devetimi vodami in gorami, je v majhni vasici živela deklica Lila.

Njeni starši so se velikokrat sprli zaradi denarnih težav. Niso bili bogati, saj je službo imel samo oče. Ko je med očetom in mamo prišlo do spora, jo je oče nasilno nahrulil, za tem pa še pretepel. Ob takšnih trenutkih je Lila odšla od doma, saj tega ne more ne gledati in ne poslušati. Zateče se v bližnji gozd, ki jo vedno pomiri. Nasloni se na drevo, zapre oči in posluša šumenje lip. In ta vonj lipinih cvetov, nemogoče se mu je upreti! Večkrat si zamišlja, da bi se lahko pogovarjala z drevesi in jim povedala vse kar se doma dogaja, a to se zgodi le takrat, ko jo v spanec spravi nežno šumenje lip. Ta dan pa je bil drugačen. Mislila je, da sanja. A lipe so ji zares šepetale. ob misli na to, da je budna in se to zares dogaja, se ji je kar malo zavrnelo. Šepetanje je postajalo vedno glasnejše. Na koncu je bilo tako glasno, da si je morala pokriti ušesa pa še to ni pomagalo. Bilo jo je strah. Tekla je stran in tekla je tako hitro, kolikor so jo nesle noge. Ko se je ustavila, je šumenje končno prenehalo, ušesa pa so jo tako bolela, da je lahko v njih čutila svoj utrip srca.

Od takrat si v ta gozd nikoli več ni upala.

(Ajda Levpušček)

OB TIHIIH VEČERIIH

Nekega večera je osemletna deklica Sofija ostala sama doma, saj je sama zase rekla, da je že velika in komaj je čakala, da bo lahko prvič brez nadzora in bo počela kar bo želela ... Mama je odšla na službeno zabavo, a ji je rekla, da gre lahko z njo. No, Sofija pa ni hotela. Pred odhodom je mama posvarila Sofijo: «Ne odpiraj vrat nikomur, ki ga ne poznaš!» Sofija je prikimala, mama pa je bila vseeno zaskrbljena. A morala je it. Ura je bila sedem. Sofija se je poslovila, zaprla vrata za mamo in se veselo vrgla na zofo.

Ni minilo veliko časa, ko je Sofija zaslišala rahlo trkanje po vratih. Bila je prestrašena, saj nimajo sosedov in v bližini nihče ne živi. Pokukala je skozi kukalo, a videla ni ničesar. Odločila se je, da bo trkanje ignorirala. Šla se je umiti in preobleči za spanje. Ko je prišla iz kopalnice, je spet zaslišala trkanje. Tokrat je bilo močnejše. Ko je pogledala skozi kukalo, spet ni videla ničesar. »Le kaj, oziroma kdo je to?«, se je potihoma vprašala. Zelo potiho je odšla v kuhinjo, da si pripravi večerjo. V tistem trenutku pa ji je zazvonil telefon in dobila je sporočilo iz neznane številke. Pisalo je: »Dober tek!« Od strahu ji je iz rok padel telefon, zvrnelo se ji je in je padla iz stola. In spet je nekdo začel trkati po vratih. Kar tresla se je od strahu. Želela je poklicati mami, a telefon ji ni deloval. Kar naenkrat je začel cingljati telefon in ni prenehal. Ko se ji je že skoraj zmešalo, je zaslišala ključe v vratih in domov je prišla mama. Sofija si je oddahnila, planila mami v objem in v joku hitela razlagati kaj vse se je zgodilo.

Od takrat naprej, je Sofija vedno odšla z mami in nič več si ni želela ostati sama doma. Legenda pravi, da se zlobna duša še vedno sprehaja naokoli in straši po hišah.

(Šanaja Četkovič)

DVE SLIKI

V neki ulici na koncu mesta, se je sprehajalo dekle. Pričelo je močno pihati. In veter je odprl vrata neke zapuščene trgovine ... nič hudega sluteča, je sledila vetru in vstopila vanjo. Bilo je prazno, temno in tiho. Cunami, ki je klice vetra vedno upoštevala, se je ozrla po prostoru. Vse je bilo prazno, le pajčevine so se migale v vetru. Na steni sta viseli dve sliki. Ena njena, ob njej pa nek fant, ki ga ni poznala. Bili sta spraskani. Ko ju je zagledala, jo je obšla slabost in zameglilo se ji je pred očmi.

Zaslišala je neznani glas: »No, Cunami, kaj so tvoje zadnje besede pred smrtjo?« Čeprav je Cunami zanimalo kaj se bo zgodilo ... se je privid končal in kar odleglo ji je. Močno jo je zvilo v želodcu in kar naenkrat se je znašla na čisto drugem kraju. »Oprosti, da je šlo na tako neprijeten način, a ta je najhitrejši«, se oglasi ženski glas. »Dobrodošla na Zvosečiri – šoli za elemente. Tvoja soba je v 25. Nadtropju, številka 30. Tvoj cimer pa Tian Bušipi. Uživaj!« V roke ji je potisnila zemljevid in jo potisnila skozi vrata. Če v zemljevidu ne bi bilo še pisma s podobno vsebino, bi Cunami mislila, da gre za kakšno šalo. Ko je prišla v sobo, so jo tam že čakale njene stvari in še njen najljubši – VETER! Takoj se je začela z njim igrati, se vrteti in plesati. Tako se je zatopila v igro, da je pozabila, da ima sostanovalca. Zato se je kar zdrznila od strahu, ko je zaslišala njegov glas: »Res sta kot rit in srajca!« Cunami se je njegov glas zdel takooo znan. »Pridi, pred smrtjo.« Cunami se je začelo vrteti, morala je nekako zaustaviti ta tok ... iz vetra je oblikovala pištolo in še preden je pogledala fanta, ki jo je želel zvbati v smrt, ga je ubila. Pihnila je, da se pištolo razblinila. Prihiteli so v sobo, saj so slišali pok. A videti ni bilo ničesar. Nič ni bila kriva.

Hvaležna pa je ostala slikama, do konca življenja.

(Ilona Jurko)

MATI

Deklica Špela je od malega živela samo z očetom. Nihče ni vedel kaj je bilo z mamo. Niti oče. Špela se je nekega dne odločila, da bo poskušala najti svojo mamo. Tako je spakirala torbo in odšla v iskanje ... Odšla je v gozd. Oče je vedno pravil, da je tam bila mama najraje. Prvi izziv je bil sploh priti v gozd. Tam je bil velik jarek, v katerem so živeli krokodili. Z njimi se je dogovorila, da so jo spustili čez. Krokodili so ji postavili pogoj – spustijo jo čez jarek, a le, če jim prinese hrano. Obljubila jim je. In že kmalu zatem jo je pričakal lačen tiger, ki bi pojedel vse kar bi mu prišlo na pot. Pomislila je, da bi splezala na drevo in se tako pritihotapila mimo ... a to bi bilo nevarno in tiger bi jo gotovo zavohal in splezal za njo. To bi bilo zelo nevarno. Vseeno je želela najti mamo in tvegala je. Oče pa je iskal Špelo in jo zaskrbljen klical. Komaj je prišla mimo, a ji je uspelo. In vredno je bilo! Zagledala je svojo mamo in kar ni mogla verjeti svojim očem. Obe sta jokali od sreče. In v joku je vzkliknila: »Mama, zakaj si odšla, veš kako močno sem te pogrešala!?« Stekli sta si v objem. Nato ji je mama žalostno povedala celo zgodbi in se ji opravičila: »Oprosti, ampak je bilo za tvoje dobro.« Špela jo je začudeno pogledala in jo vprašala: »Zakaj?!« Mama ji je na kratko povedala, da bo videla in razumela, ko bo velika ...

(Šanaja Četkovič)

KAM PLOVEMO?

Nekega sončnega dne, v deželi imenovani Celeia, je bil grad, v katerem so živeli grof, grofica, njina hčer in ostali ... Hčeri je bilo ime Kristal. Zapirali so jo v grad in ni smela ven, čeprav si je zelo želela. Tistega dne je v svoji sobi našla skrivni predor. Bil je temen in mračen, poln pajčevin. Kristal se je takoj zagnala vanj in po tunelu prišla vse do njihove reke Savinje. Ta pa je bila ogromna ter globoka. Zagledala je dekle ob ladji – izgledala je njene starosti – ter odšla do nje, saj je izgledala otožna in žalostna. Vprašala jo je kaj jo muči ... ona pa ji je odgovorila, da si želi pluti na tej ladji, vendar je v njej luknja in to ni mogoče. Nato sta na dolgo govorili, vmes sta se predstavili: »Jaz sem Laja.« -na koncu sta se dogovorili, da bosta s skupnimi močmi popravili ladjo in odpluli – najprej po Savinji in vse do širnega morja. Kristal je iz gradu prinesla material in vse potrebne pripomočke. Po dveh dneh dela sta končali, vmes pa postali najboljši prijateljici. Odpluli sta in se nadvse zabavali. Nekega dne pa sta v vodi zagledali čudno pojavo, ki je zaplavala na površino. Takoj sta se začeli spraševati kaj je to. Videli sta pol človeka in pol ribo. Sklepali sta, da je morska deklica. Kristal se je tako prestrašila, da je uboga trinajstletnica padla v vodo. Žal ni znala plavati, saj je bila vse do sedaj ujeta v gradu. Počasi je tonila proti morskim tlom. Tisto bitje je to videlo, se pognalo za njo in jo spravilo na krov. Vsa iz sebe se je Kristal zahvalila in se nasmehnila. Morska deklica se ji je nasmehnila nazaj ter odplavala v globine. Čez nekaj ur je Kristal spet nerodno padla v vodo, tokrat se je zapletla v vrvi. Pod vodo je kar naenkrat lahko dihala in v tistem trenutku spet zagledala morsko deklico, ki je tokrat spregovorila: »Dihaš lahko, ker sem se te dotaknila!« Vsa iz sebe se je Kristal odločila končati izlet in oditi nazaj domov. Nazaj pred gradom se je Laji zahvalila za vse. Odločila se je, da bo še kdaj odšla z njo pozdraviti prijateljico na morje. Mama jo je zagledala skozi okno in z očetom stekla proti njej. Močno sta jo objela, saj sta jo zelo pogrešala, ona pa nijju.

DVE SLIKI

Nekoč pred davnimi časi je živela Lisa. Bila je zelo znana, ampak ne po dejanjih, temveč po sliki. Preden pa vam povem, kako je sploh prišlo do njene slike, vam moram povedati kako se je vse skupaj sploh začelo.

Lisa je bila vedno zelo vzdržljiva in predvsem potrpežljiva. Ko je odraščala s svojo materjo, ji je ta vedno pomagala, saj naj bi bila edinka. Nič ji ni bilo težko ... in ko je mati zbolela, je zanjo skrbela kot za svojo lastno hči. Nekega večera pa je mama žal zapustila ta svet. Lisa je bila zelo potrta. Preden je mama umrla, je Lisi napisala sporočilo, zdaj pa ga je našla v predalu. Pisalo je, da ima Lisa sorojenko, bolj natančno dvojčico, ki jo je ob rojstvu vzel oče in z njo pobegnil v širni svet. Nekaj tednov se je spraševala ali je to res in ali bi jo lahko našla. Tako je odšla iskat svojo dvojčico. Vse kar je vedela o njej je bilo to, da jo je vzel oče ter da ji je ime Sara. Ko jo je poguglala, je izvedela, da naj bi živela na ulici Zlatega feniksa, ki ga je jezdil panda. Odšla je od vrat do vrat in spraševala ali kje živi Sara. Priimka ni vedela. Ko je že skoraj obupala, se je zgodil čudež. Potrkala je, a ji ni nihče odprl. Ko se je že obrnila in odšla, so se odprla vrata in ven je pokukala gospodična. Lisa je stekla nazaj in jo vprašala: »Ali si ti Sara?« Zavladala je tišina in napetost bi lahko rezal z nožem. Spregovorila je: »Ne, žal. Ampak včasih je ena Sara živela tu. Nedolgo nazaj.« Lisi se je povsili obraz, a je vseeno radovedno vprašala kje je zdaj. Neznana gospodična jo je

žalostno pogledala in ji povedala, da je žal ni več med nami, umrla je pred kakšnim mesecem dni. Lisi se je podrl cel svet in začela je jokati kot iz škafo. Gospodična je ni mogle samo gledati kako je žalostna, zato jo je povabila na čaj. Vstopili sta. Lisa se je nekoliko pomirila in popila topel čaj. Gospodična je zaklicala: »Maks!« in kar naenkrat je po stopnicah priletel mladenič. Ko ga je zagledala tudi Lisa, se je počutila mnogo bolje in zgodila se je ljubezen na prvi pogled. Gospodična se je umaknila v sosednji prostor in ju pustila sama. Maks ni vedel kaj naj stori, saj ga je poklicala gospodična. Ni mogel zanikati, da mu je Lisa všeč, saj je kar naprej zardeval. Na hitro sta se predstavila eden drugemu, Maks pa je Liso povabil na sladoled v mesto. Imela sta se čudovito, zato je sledilo še povabilo na večerjo. Bila sta srečna in imela sta se neizmerno rada! Minilo je eno leto in Lisa se je zagledala v Maksovega starejšega brata. Maksa je to zelo, zelo razjezilo.

OB TIHIV VEČERIH

Šolsko leto je končano, začele so se počitnice. Mia je komaj aka, da današnji dan mine, saj gre naslednji dan s svojo teto, sestrično in bratrancem na morje! Vsako leto gredo v isti kraj, isto vas, v isto hiško. In tam preživlja cele poletne počitnice. »Mar se nikoli ne naveličaš? Si ne želiš, da bi se počitnice prej končale in bi prišla hitreje nazaj?«, sprašujejo mio njene prijateljice. Mia jim po navadi odgovori: »Ja, seveda si včasih želim priti nazaj, zelo vas pogrešam.« A to so bile same laži. Če bi lahko, bi tam ostala za vedno.

Tisti večer, predvečer odhoda, v postelji Mia razmišlja o vem mogočem. Ne more zaspati, saj ji misli švigajo sem ter tja. Razmišlja o tem ali se je plaža spremenila, če je v lunaparku kakšen nov vrtiljak, ali bo letos spoznala kakšne nove prijatelje ... razmišljanje jo vseeno utruja, zapre oči in končno zaspi. Naslednje jutro se hitro zbudi in že navsezgodaj teka po hiši, včeraj v postelji se je namreč spomnila, da je pozabila spakirati svojo najljubšo obleko. Mora jo najti! Po petnajstih minutah norenja, jo mama ustavi in ji pove, da je že spakirala to obleko in se ji smeje, ker je tako prikupno zmedena. Mia poje zajtrk, si umije zobe, se obleče in za vsak slučaj še enkrat preveri svoj kovček. Ja, obleka je res tam. Ura je deset in Mia, teta, sestrična Nika ter bratranec Miha se odpravijo na pot. Miina starša prideta za njimi čez dva tedna. Pot je bila dolga in utrujajoča. Na cesti sta namreč bila dva velika zastoja. Ko so prispeli, naprej razpakirajo nekaj najpomembnejših reči in šli naravnost spat. Zjutraj pa takoj, kopalke nase, brisačo v roko in hop – na plažo in v morje! Mia je komaj čakala, da spet občuti to svežino slanega morja, zelo ga je pogrešala. V vodi so se igrali vsaj dve uri brez prestanka, nato pa odšli nazaj na kosilo. Po kosilu so si ogledali film, zunaj je bilo še prevroče ... po četrti pa spet na plažo.

V vasici je bila tudi cerkev, pred katero se se včasih družili otroci. Ko so bili Miini starši njenih let, je bilo pred to cerkvijo za tri avtobuse otrok! Kakšen živ žav. A ko so ti otroci odrasli, so se le redki vračali sem. Škoda, sedaj so se pred cerkvijo igrali sami trije. Zvečer so igrali odbojko in zaslišali še ene otroške glasove. Prišli so trije fantje, približno njihovih let. Miha jih je povabil, da pridejo zraven. Predstavili so se in se pridružili. Ko so se naveličali, so odšli na sprehod po vasi. Povzpeli so se na manjši hrib, na katerem je stalo veliko drevo. Pod njim so se udobno namestili. Pozno v noč so klepetali, si govorili šale in zgodbe.

Naslednji dan so se spet srečali. Dogovorili so se, da se dobijo vsak večer okrog devetih, pod velikim drevesom. Tako so si ob dolgih, tihih večerih delali družbo.

Minilo je že leto dni, Mia, Nika in Miha so se spet vrnili na morje ... in že prvi večer polni pričakovanja odšli na hrib, pod »njihovo« drevo. Ni minilo prav dosti časa, ko so v daljavi slišali znane glasove in neizmerno so se razveselili, ko so ugotovili, da so tudi njihovi prijatelji spet tu. Od takrat naprej in do konca njihovih življenj, so se srečevali vsako leto in še vmes, saj so postali najboljši prijatelji.

(Sara Kovačič)

OB TIHIM VEČERIH

Danes je bil eden tistih večerov, ko je cela družina prišla domov zelo utrujena in preprosto niso imeli več energije, še za prepire ne. Po večerji so se »skrili« vsak v svojo sobo, delali domače naloge, a niso naredili prav dosti, ker je ura bila pozna. »Danes smo komaj kaj spregovorili«, sem rekla sama pri sebi in že hotela oddrveti k staršem. A namesto tega sem prišla le do kopalnice, se uredila in smuknila v toplo, mehko in dišečo posteljo. A od utrujenosti sploh nisem mogla zaspati. Odločila sem se, da grem prebrat knjigo, ki že dolgo sameva na polici. Dala mi jo je babi, preden je umrla. Zagotovo me bo uspavala. Začela se je takole:

»Danes sem po šoli tako utrujen«, sem si rekel. Ne vem kako je moja sestra preživela ta šesti razred. Lahko bi se zamenjala ... ali še bolje, jaz bi se moral roditi pred njo. Tudi njej bi zamisel bila zagotovo všeč, saj ji v novem olskem letu tako ali tako ni nič jasno. Po presenetljivo dolgi in dolgočasni večerji sem odigral par partij z mojim dvojčkom, potem pa sva vsak v svoji postelji poslušala glasbo in brala knjige. Danes se mi je vse zdelo čudno, zato sem odšel k svojim staršem v spalnico. Mama je kot vedno, ure in ure brala knjige, oče pa je preučeval revije in se učil o računalnikih. Bila sta nadvse dolgočasna, zato sem odšel nazaj v najino sobo. In bil sem preveč utrujen, da bi bratu težil naj ugasne luč. Samo splezal sem na svojo posteljo in v hipu zaspal. BUM! Kar naenkrat zaslišim trk avtomobilov. Kar vrglo me je pokonci, kot v kakšnem filmu. Grem pogledati iz hiše, ker tak pač sem – radoveden. Ko pa stopim samo en korak na cesto, me nekdo zgrabi za usta ter odvede v temačno ulico (spet, kot da sem v filmu). Globok glas z malo otroškosti vpraša: »Kaj se pa greš?!« Šele čez nekaj sekund ugotovim, da me je to vprašala sestra, ki je ob tem skoraj umrla od smeha. Ko sva smeje odšla iz te temne ulice, se je naenkrat pred nama vse spremenilo in sva se znašla v cirkusu. V cirkusu je bila takooo glasna glasba, kot da smo vsi gluhi – in sestro je začela zelo močno boleti glava. Vse se je dogajalo čisto zraven naju. Nastopajoči so bili le centimeter od naju. Bili so sloni, trapezi, gimnastičarji in še več. Vendar se je na hitro pred nama spet vse spremenilo, znašla pa sva se v nočnem klubu z disko lučmi in glasno glasbo, močnejšo od najglasnejših motorjev. Okrog naju so bili sami zelo čudni ljudje, zato sva se odločila, da bova odšla v eno od sob in čakala, da bova spet doma. A sreča spet ni bila na najini strani. V sobah so bili ljudje, ki so igrali igre na srečo, stavili in igrali različne partije. Ko sem malo bolje pogledal se mi je eden od igralcev zdel zelo znan, tako znan, kot da z njim živim (že 11 let). To je vendar bil moj oče. Od šoka nisem mogel niti odpret ust. Bil sem otopel. In začel sem neutolažljivo jokati. Šele takrat me je opazil tudi oče. Tako se je razjezil, da je rekel, da stavi na naju s sestro. Ona pa se je, kot prava starejša sestra, zavzela zame in rekla naj me ne

mešajo v svoje igre. Zahtevala je, da stavjo samo nanjo, mene pa da naj odpeljejo iz sobe. Iz strahu sem se branil in nisem želel ven. In začutil sem bolečino, ter zibanje, ko me je nekdo prebudil ...

Samo mora je bila! Imel sem tako živo in strašno moro, vse to samo zaradi tega tihega večera ...

(Lucija Peunik Kamenjev)

UTRINKI Z LITERARNE DELAVNICE

11. letnikovo
2024 leto

1874
Meškovo
2024 leto

ZAHVALA

ZA POMOČ PRI IZVEDBI DELAVNICE

MESTNA OBČINA CELJE

ZAVOD CELEIA CELJE

II. OSNOVNA ŠOLA CELJE

Uredila: Nataša Kunej, MDPM Celje

Lektorirala: Nataša Kunej

Založilo: Medobčinsko Društvo Prijateljev Mladine Celje

TISK: MDPM Celje

Naklada: 700 izvodov

